

ענף כ"ב

(א*) ונחזור אל הכוונה ונאמר, כי הלא או"א היו מתחלה פב"פ לפי שנעשה להם מוחין מהכתר, כנ"ל, אמנם מ"ן שלהם הגורם להם העמדה וקיום הבחי' דפב"פ, היו מציאת ז' מלכים אלו אשר היו במעי בינה, ואלו היו מ"ן דילה, כי כן הוא תמיד שהבנים הם מ"ן דאמא. ובעוד שאלו הז' מלכים היו תוך הבינה, הם היו מעלין

פנים מאירות

בסוד הכאה ויוצאות ע"ס ממטה למעלה בסוד ע"ס דראש, ואח"כ מתפשטת המלכות ממעלה למטה בב' בחי' התפשטות: אשר מהתפשטות א' דהמלכות יוצאות ע"ס דגוף דאותה המדרגה, ומבחי' התפשטות הב' נחשבת לתולדה ובן של המדרגה, אמנם מתלבשים זה בזה כמ"ש בענפים הקודמים.

וזה אמרו שהבנים הם מ"ן דאימא. כלומר, שהתפשטות המלכות דאמא ה"ס הבנים, ובטרם שמתפשטים הבנים, הרי כלולים המה במסך דהמלכות דאימא ואז מכונים בשם מ"ן, שהמה המעלים שם ע"ס דאו"ח ממטה למעלה, כמבואר.

היו מעלים מ"ן וגורמים זווג וכו': והיינו כדאמרן, שהבנים ה"ס המסך המעלה או"ח, ובטרם שמתפשטים נק' מ"ן, אשר זווג דע"ס דראש נעשו עליהם. וזה שאומר שגורמים לזווג לאו"א, דהיינו בסוד או"י ואו"ח, שיוצאות ע"ס בקומת כתר.

וזה אמרו שנמשכו להם מוחין והוחזרו או"א פב"פ. כי מטרם הזווג לא היה באו"א זולת

(א) מ"ן שלהם הגורם להם העמדה וקיום וכו': כבר נתבאר זה בכ"מ בענפים הקודמים, אשר כל הארה אין לה קיום והעמדה בלי כלי, וכדי שיתגלו כלים צריכים לב' זווגים שנק' הסתכלות, כי ע"י הסתכלות א' יוצאים רק שרשים לכלים והמה נקראים בכל מקום ע"ס דראש, וע"י הסתכלות ב' יוצאים כלים שהמה נקראים בכל מקום ע"ס דגופא או ז"ת.

ונמצא אשר הארה זו שהגיע לנקודים מנה"י דא"ק שנק' פב"פ וג"ר כנ"ל בענף הקודם ע"ש אשר ע"ס דראש דהארה זו ה"ס או"א, הרי שעדין אין לה קיום והעמדה זולת בהגלות הז"ת שהמה הכלים. וזה אמרו כי הלא או"א שהיו פב"פ אין להם העמדה וקיום זולת במציאת ז' מלכים אלו, דהיינו הז"ת שהם בחי' הגוף והכלים דאותה הארה.

כי כן הוא תמיד שהבנים הם מ"ן דאמא וכו': סוד המ"ן נתבאר היטב בענפים הקודמים שה"ס המסך המשותף ממדת הרחמים, אשר ע"ס דאו"י מתחברות בהם

מ"ן וגורמין זווג לאו"א ונמשכו להם מוחין, והוחזרו או"א פב"פ ונזדווגו יחד כדי להוציא ז' מלכים אלו.

(ב) ובעת צאת המלכים אלו אם לא מתו אלא שהיו קיימים, היו מעמידין לאו"א פב"פ אפי' שיצאו למטה והיו מועילין למ"ן שלהם, אמנם יען שנשברו ומתו, לכן גם או"א האחוריים שלהם המעמדת אותם פב"פ ירדו למטה ואז חזרו להם אב"א, כי כבר אין להם מי שיעלה להם מ"ן ומקיים חזרתם פב"פ.

(ג) והנה פשוט הוא, שלא נגמרו אחוריים דאו"א לירד עד כלות שבירת ז' מלכים, שכל בחי' שבירת מלך א' היה גורם ירידת קצת מאחוריים דאו"א.

(ד) וזהו ביאור הענין: והנה כאשר נעריך מציאות הז' מלכים אלו בד' פרצופים של חו"ב יש"ם ותבונה כנ"ל, נמצא כי עד שליש ספי' ת"ת שהוא המלך הד',

פנים מאירות

התפשטות א' בשם אחוריים דאו"א, כי כל הארתו מתקיימת רק בכח התפ"ב דהיינו הבנים, כנ"ל.

וזה אמרו, אמנם יען שנשברו ומתו, לכן גם או"א האחוריים שלהם המעמדת אותם פב"פ ירדו למטה עכ"ל. והוא משום דגופא דאו"א מסוד התפ"א ה"ס האחוריים והמה בחי' התפשטות המ"ן של ראש כמו הבנים, ועיקר המקיים של ההארה המה הבנים, שה"ס התפשטות ב', ובהיות שהבנים מתו ירדו ג"כ האחורים האלו ונתבטלו, כי כל הארתם הוא ע"י הבנים כאמור, והבן היטב.

(ד) והנה כאשר נעריך וכו' חו"ב וישסו"ת וכו': ותבין זה ע"פ הלבשת או"א וישסו"ת את פרצוף א"א דאצילות, אשר אבא מלביש את צד ימין דא"א מפה עד החזה ואמא מלבשת את צד שמאל דא"א מפה עד החזה. ומחזה עד הטבור מלבישים ישסו"ת: יש"ס מצד ימין ותבונה מצד שמאל.

וזה אמרו, והנה כאשר נעריך מציאות הז' מלכים אלו בד' פרצופין של חו"ב וישסו"ת. כלומר, דאע"פ שכאן עדיין לא יש

ו"ק, כנ"ל בענף הקודם, וע"י הזווג שהשוה קומתם עד הכתר הרויחו ג"ר שנק' מוחין וגם נקרא פב"פ, כי אור הג"ר נק' אור הפנים, כנ"ל עש"ה.

ונזדווגו יחד כדי להוציא ז' מלכים אלו: ז"ס הסתכלות הב' הנ"ל, שהוא לצורך כלים המעמידים ומקיימים להארה כנ"ל.

(ב) לכן גם או"א האחורים שלהם המעמדת אותם פב"פ וכו': ולעיל אומר שהבנים מעמידים ומקיימים פב"פ דאו"א. והענין כמ"ש לעיל, אשר המלכות של ראש שה"ס מ"ן אלו יש בה ב' בחי' התפשטות בסוד הסתכלות דגופא, אשר התפשטות א' הוא לצורך גוף המדרגה עצמה, וזה נק' אחורים דאו"א. והתפ"ב הוא לבחי' מדרגה השניה ממנה שנק' בן ותולדה דהמדרגה ההיא, והמה מתלבשים זה בזה כנ"ל.

וענין ב' מיני התפשטות הללו, מבוארים היטב לעיל בהקדמת אח"פ ובפמ"ס בענף ט', כי התפשטות א' נמצאת תמיד שמסתלקת בסוד הזדככות כמ"ש הרב בע"ס דעקודים ע"ש ובמקומו באה התפשטות ב', וע"כ נק'

אז נגמרו לירד אחוריים דאו"א עלאין, וכאשר נשברו כל הז' מלכים אז ירדו גם אחוריים דיש"ם ותבונה.

ה) והנה הדעת הוא המלך הראשון שיצא וכו' היו כלולים כל הז' כנ"ל, והנה כבר ידעת כי עיקר העלאת מ"ן הם המלכים שנולדו כבר בעולם, ולכן עיקר העלאת מ"ן עד עתה היה ע"י הדעת, אשר כבר יצא לעולם בראשונה. כי כבר ביארנו שלא הוצרכו תחלה מ"ן לאו"א רק סליק ברעותא לבד. ומ"ש שאלו הז' מלכים היו מ"ן, אין הכוונה לומר שהם המשיכו חו"ג כי כבר נמשכו בתחילה.

ו) וראיה לזה שהרי החזירו או"א פב"פ, ואח"כ נתן חכמה בבינה ז' מלכים אלו, כמ"ש. א"כ א"א לומר שהיו מ"ן אל הבינה, אמנם הכוונה שהם היו מעמידין אותם בבחי' פב"פ לאו"א ע"י העלאת מ"ן שלהם אחרי שהיו כבר בבינה, ואז היו ממשיכין עוד החו"ג כבתחילה.

ז) ונחזור אל הענין, כי הנה אחר שיצא אור הדעת ונכנס בכלי שלו העלה מ"ן והמשיך חו"ג באו"א, כי הלא הדעת הוא כלול מחו"ג. ועוד, כי הלא הז' מלכים היו אז כלולים בו, ולכן היה בו כח להוריד חו"ג כנ"ל.

פנים מאירות

בבחי' ראש ממטה למעלה, אשר אח"כ מתפשטת המלכות ההיא לבחי' גוף דהיינו ממעלה למטה, וא"כ ודאי שנמשך מתחילה החו"ג בסוד הע"ס דראשיהו דאו"א ממטה למעלה, לסוד הזווג דעינים דאו"א שנק' הסתכלות עינין דאו"א זה בזה, ואח"כ נתפשטה המלכות של זווג ההוא ממעלה למטה, בסוד כלי הדעת.

וזה אמרו, (באות ו') וראיה לזה שהרי החזירו או"א פב"פ ואח"כ נתן חכמה וכו'. דהיינו כדאמרן, שמתחילה יוצאים אורות בעליון שהוא בחי' הראש של ההארה, ואח"כ נמשכים משם האורות לתחתון שנבחן לבחי' גוף כלפי העליון, כמ"ש בארוכה בענפים הקודמים.

ז) והמשיך חו"ג באו"א כי הלא הדעת הוא כלול מחו"ג: כבר נתבאר זה בענפים

אלו התיקונים אשר הפרצופין יתלבשו זה בזה כמו באצילות, אלא כתר שה"ס א"א נמצא למעלה מחו"ב וחו"ב עדיין נמצאים בבחי' ראש, וז"ת מתחילים מפה דראש ולמטה, אמנם אנו צריכים להבחין סדר שבירתם ע"ד שנתקנו אח"כ באצילות בה"פ שמתלבשים זב"ז על סדר הנ"ל, כי גם התיקונים הללו בהכרח שמתחילים על סדר יציאת ה"פ דנקודים, כי כל הכחות שבעליון בהכרח שיפעלו בתחתון, כמו שיתבאר זה היטב במקומו בפרצופי אצילות, בע"ה.

נגמרו לירד אחורים דאו"א עילאין: כי אפי' אחר התיקון כבר נגמרו כל בחי' או"א, במקום החזה דא"א כנ"ל, שהוא בחי' שליש ת"ת העליון דא"א דאצילות, והבן.

ה) אין הכוונה לומר שהם המשיכו חו"ג כי כבר נמשכו מתחילה וכו': כמו שנתבאר לעיל, אשר מתחילה מחויבת כל הארה לצאת

(ח) ואמנם לפי שאין שאר המלכים מעלין מ"ן, לפי שעדיין היציאה לא

פנים מאירות

דהיינו כדאמרן אשר הוא מעלה אור דחסדים ובזה גורם להשיב או"א פב"פ, בסוד הסתכלות עינים דאו"א. שהדעת עצמו דראש דהיינו קו האמצעי המכריע בין חו"ב הוא בחי' או"ח שממעלה למטה. ואינו אור ג"ר שהוא אור החכמה, רק אור ו"ק שהוא אור דחסדים, וכולל ג"כ גבורות מצד העביות הנמצאת במסך שכל עביות נק' גבורה כנודע, אמנם עם כל זה הרי הוא ממשיך אור ג"ר, שה"ס אור החכמה לכל הפרצוף ואפילו לחו"ב גופייהו, וזהו בכח העלאת אור דחו"ג שלו כאמור.

וצריך שתזכור כאן המתבאר בענפים הקודמים, אשר בטרם הזווג ועלית האו"ח ממטה למעלה הנ"ל, כשהיתה הבינה יונקת אור דחסדים מהכתר היה השפע הזה במועט, משום שהחכמה היתה מפסקת בינה ובין הכתר, אמנם אח"כ כשהגיע לה אור דחסדים מהזווג היה השפע רב, משום דאו"ח זה העולה מהזווג שעל המסך הוא אור גדול עש"ה.

(ח) ואמנם לפי שאין שאר המלכים וכו' שעדיין היציאה לא היתה להם וכו': וצריך להבין את זה מאד כי הוא כולל כל ענין שביה"כ. כי כל דברי הרב שבענף זה המה כוללים כל הענפים שמלפניהם ולאחריהם, ולפיכך לא אוכל לבא כאן בבאורי דף על דף, כנהוג עד הנה, כי מהראוי לי לבאר היטב במקומות הללו, כי על כל קוץ וקוץ תלוים ובאים תלי תלים של תיקונים באבי"ע דעולם התיקון, כמ"ש בע"ה.

וכבר נתבאר סיבת השבירה, מפני שהז"ת יצאו בלתי תיקון קוים, אלא זה למטה מזה,

הקודמים, בסוד תיקון קוים, כי חו"ב משרשם בע"ס דאו"י נמצאות אב"א, כי החכמה ה"ס עצם התפשטות האור מא"ס ב"ה, שה"ס הכתר, ואח"כ כשמתפשטת החכמה נמצאת מתגברת לתוספת שפע מא"ס, המכונה אור דחסדים, והתגברות הזו אחר תוספת שפע מכונה בשם בינה, ונבחנת הבינה במצב הזה, אשר היא מסכת פניה לכתר ואחוריה לחכמה, כי מתוך שהיא יונקת אור דחסדים מהכתר, אינה יונקת אור החכמה מספירת החכמה, ובזה נמנע אור החכמה דע"ס ההם, עד שהאו"י בא בזווג דהכאה עם המסך שבכלי מלכות המעלה ע"ס דאו"ח ממטה למעלה, ונתמלאה הבינה מאו"ח העולה לה מאליו, ואז אינה צריכה עוד לינק אור דחסדים מהכתר, ומשיבה ע"כ פניה אל החכמה. כלומר, שאז יונקת מהחכמה אור דחכמה ונשפע בזה גם אור החכמה אל הפרצוף.

וכבר נתבאר שבסוד תיקון המ"ן, נמצא המסך בסוד עטרת יסוד, וה"ס קו אמצעי הכולל דעת ת"ת יסוד, שמכריע באו"ח שלו בין ב' הקצוות, חח"ן בג"ה, כמ"ש היטב לעיל בפנים מאירות דף קפ"ב ד"ה ופירוש עש"ה. אשר בראש מכונה דעת, ובתוך מכונה ת"ת, ובסוף מכונה יסוד עש"ה, וזה אמרו, אחר שיצא אור הדעת ונכנס בכלי שלו העלה מ"ן והמשיך חו"ג באו"א, וכו'. והיינו כדאמרן, אשר כל ענין קו האמצעי בכל מקום שהוא נמצא ואפילו בראש, אינו מעלה רק אור דחסדים, שהרי הוא שחסר בראש, להיות חו"ב עומדים שם אב"א מסיבת חסרון אור דחסדים, דע"כ מתגברת לינק אור דחסדים מהכתר, ונמנע ממנה אור החכמה, כנ"ל. וזה אמרו כי הלא הדעת הוא כלול מחו"ג.

היתה להם אלא אל הדעת, לכן א"א להוריד מוחין שלמים רק ע"י זו"ן ביחד,

פנים מאירות

ולכן מה שהוריד הדעת היה בחי' חו"ג בראש דאו"א עי': כלומר, מפני שהז"ת לא היו מחוברים ומסודרים בתיקון קוים כאמור, היא שנתנה, אשר גם אורות דג"ר לא יכלו להתפשט למטה בבת אחת, אלא שנתפרדו ונתחלקו לפי בחינותיהם של הכלים, ובאו להם בזה אחר זה, בכל כלי וכלי לפי היחס שלו.

וצריך שתדע, אשר כלי זה שנק' דעת איננו כלל בע"ס כח"ב חג"ת נהי"מ דאו"י שעל פי שורש הקדום שמטרם עליית מ"נ, אלא מסוד ע"ס דרת"ס שנאצלו בסוד תיקון קוים בכח עליית מ"ן בעת צמצום ב' דא"ק, המכונה אצלנו בשם שורש ב', כמ"ש בענפים הקודמים, אשר כלהו ע"ס דראש מכונים בשם חב"ד, וכלהו ע"ס דתוך מכונים בשם חג"ת, וכלהו ע"ס דסוף מכונים בשם נה"י. באופן, אשר כל ספירה מע"ס דראש וכן מע"ס דתוך וסוף, נבחינים בב' בחי' חסד ודין המכונים ימין ושמאל, אשר בע"ס דראש נק' כל בחינת הימין שבע"ס בשם חכמה וקו ימין, וכל בחי' השמאל שבע"ס דראש נק' בשם בינה וקו שמאל, ובחי' המסך המקבל הזווג ומעלה או"ח ממטה למעלה ומיחד ב' הקוין הנ"ל נק' בשם קו אמצעי ודעת, גם קו האמצעי עולה עד הכתר, באופן אשר נעשה ג' בחי' יש"א בכל ספירה וספירה מע"ס כח"ב זו"נ שבראש, שנק' חב"ד. ועד"ז ג' בחי' יש"א בע"ס שבתוך ונק' חג"ת. ועד"ז ג' בחי' יש"א שבע"ס דסוף שנק' נה"י.

והנה נתבאר אשר כלי הדעת אינו כלל מע"ס כח"ב זו"נ, אלא הוא בחי' אמצעית וקו אמצעי המצוי בכל ספירה וספירה מכח"ב זו"ן, בלי שום הפרש בין ספירה תחתונה

וע"כ כשהאיר יסוד דא"ק בג"ר דנקודים, ויצאו ע"י זווג דאו"י ואו"ח ממלכות של ראש ולמעלה ע"ס בקומת כתר, בסוד הסת"א לשרשי כלים כנודע, היתה צריכה עדיין להתפשט המלכות של ראש לזווג ב' עד למלכות דמלכות אשר רק ע"י או"ח היוצא ע"י הסתכלות ב' הזה נגמרים הכלים, כדברי הרב לעיל בענף ה' עש"ה. ומאחר שבראש היה תיקון קוין, ובגוף שה"ס הז"ת שממלכות דראש ולמטה, לא היו מחוברים בתיקון קוים, אלא שהכלים היו נפרדים ועומדים זה תחת זה, א"כ לא היה יכול האור להתפשט בהם בבת אחת מפה עד הטבור, שה"ס מלכות דמלכות. ולפיכך בעת שנתפשט האור ממלכות דראש התפשט ובא רק בכלי אחד מהם הראשון והוא הנק' דעת.

וזה אמרו, ואמנם לפי שאין שאר המלכים מעלין מ"ן. רוצה לומר, לפי שלא היו כל הז"ת מחוברים לבחי' גוף אחד, אשר האורות של ראש יוכלו להתפשט בהם עד הטבור, ולהעלות מ"ן שלימים מטבור למעלה בסוד הסתכלות ב', והוא מסבה שלא היו מחוברים כולם בגוף אחד, וע"כ לא היה היציאה וההתפשטות, אלא רק אל הדעת לבד, והבן. לכן א"א להוריד מוחין שלמים רק ע"י זו"ן ביחד: כבר ידעת שתוך סוף דגופא נק' זו"נ, כי חג"ת שמפה עד הטבור נק' ז"א, ונה"י שמטבור ולמטה עד סיום נק' נוק' דז"א. וזה אמרו כי א"א להוריד מוחין שלימים, כלומר שיתפשטו האורות בסוד הסת"ב אשר אז גומרים הכלים והמוחין שזהו מחויב להיות ע"י זו"נ ביחד, כלומר המחוברים ביחד וקשורים זה בזה בבחי' גוף בתיקון קוים כראוי, כנ"ל.

רישא, גזעא, ושבילא, דוגמת ציורו של י' שיש בו ב' קוצין : קוץ העליון וקוץ התחתון המכונים רישא ושבילא ועיקר גופו של הי' שנק' גזעא כמ"ש בזוהר בלק אות שמ"ד עש"ה. והענין, כי עיקרו של אור הדעת הוא אור דחסדים וגבורות, שהוא בחי' ו"ק ולא בחי' ראש ג"ר אשר המרחק רב מאוד, אמנם מתהפך להיות אור החכמה ובחי' ג"ר לסיבה שמחזיר או"א פב"פ כנ"ל, שבזה מביא וממשיך אור החכמה לפרצוף המכונה י'. ותדע שע"כ מכונה התפשטותו של הדעת בע"ס דראש בשם גופו של הי' או גזעא, כי כאן אינו ניכר כלל היותו אור דחו"ג כי נתהפך לאור החכמה כאמור.

וקוץ העליון יורה על התלבשותו בנה"י דכתר כלומר במלכות דראש הא' הנק' כתר. כמ"ש בפמ"ס שאין חו"ב ראויים כלל וכלל להתלבש בהם המסך דבחי"ד שהוא כל כחו ושבתו של אור הדעת, אלא מתחילה עולה הבחי"ד בסוד מ"ן לנה"י דכתר ואח"כ מתלבש נה"י דכתר בראשיהו דאו"א עילאין, ואז נעשה הזווג המעלה אור הדעת והבן זה היטב. ותדע שענין קיבוצו של המ"ן בכלים דנה"י דכתר הוא הנבחן בשם קוץ העליון של הי'.

ויש כאן ב' הבחנות: הבחן א' שכאן אינו מתהפך לבחינת אור העצמות אלא עומד בצורתו השורשית דהיינו אור חו"ג. הבחן ב' אשר עכ"ז הוא יותר חשוב ונעלה לאין ערך מאור חו"ב להיותו משמש בנה"י דכתר. ובחינה היותר קטנה שבמדרגה העליונה, גדולה באין ערך על כל המדרגות שלמטה ממנה כמ"ש הרב בע"ח שכ"ג פ"ב.

וקוץ התחתון יורה על היותו ביסודות דאו"א עצמם, ששם מקום הזיווג דאו"י ואו"ח. כמ"ש לעיל עש"ה. שהוא תחת עה"ס דאו"א, אלא שהאו"ח מתפשט ועולה ממטה למעלה בע"ס גופיהו דאו"א. באופן שמקורו וכללותו

לעליונה, וזכור זה היטב. גם נתבאר שעיקר מקומו ומקורו של הדעת הוא בתחתית עה"ס דראש, דהיינו בסוד המסך שבכלי מלכות המקבל זווג דהכאה מאור ישר, אלא בסוד או"ח העולה ממנו עולה ומתפשט בכל ספירה וספירה מכח"ב זו"ן דראש, בבחי' קו האמצעי ממטה למעלה עד הכתר.

גם נתבאר אשר חו"ב אלו אינם בחי' ב' הספירות חו"ב דע"ס דאו"י, אלא כל עשר הבחי' הימניים שבע"ס כח"ב זו"ן, נקראים ביחד חכמה או אבא דהיינו קו ימין. וכן כל עשר בחי' השמאליים שבע"ס כח"ב זו"ן דאו"י, נקראים ביחד בשם בינה או אמא דהיינו קו שמאל, וזכור זה היטב כי זהו המפתח לכל בחי' המוחין.

ונתבאר בענפים הקודמים, אשר ב' הקוין ימין ושמאל שה"ס חסד ודין הנעשה בכל ספירה מע"ס, המה נעשו תיכף בכח ירידת ישו"ת לנה"י הפנימים ועלייתן בסוד מ"ן עד החכמה, באופן שבחי"ד שהיתה בתחתית עה"ס, עלתה בכח שיתופה בבחי"ב ונעשתה נוק' לחכמה המכונה נקבי עינים, שבזה עלתה ונתפשטה בכל ספירה וספירה עד החכמה, בבחי' קו שמאל, עש"ה. ובזה תבין, שמכח זה נעשה חו"ב שה"ס ב' הקוין ימין ושמאל, בבחי' אב"א להיותם ב' קצוות הפכים זה מזה, כי זה בחי' חסד וזה בחי' דין, ומה גם מכח שורשם בע"ס דאו"י שנמצאים חו"ב אב"א כנודע, והיה זה עד שהגיע או"י לזווג על המסך, והעלה או"ח בסוד הדעת ממטה למעלה בבחי' קו אמצעי, שנק' רחמים, ובכחו חזרו חו"ב פנים בפנים. נמצינו למדים, דאע"פ שכל עיקרו של אור הדעת הוא רק אור חוזר, שנק' אור דחסדים וגבורות, עכ"ז כל בחי' אור החכמה והעצמות שישנו בפרצוף, הרי זה מכחו של הדעת, שהרי בסיבתו חזרו חו"ב פב"פ, כאמור.

ולפיכך אנו מבחינים ג' בחינות בדעת, בסוד

ולכן מה שהוריד הדעת היה בחי' חו"ג בראש דאו"א עלאין, במקום הדעת

פנים מאירות

אבי"ע. והנה כבר ידעת החידוש הזה הנעשה בעולם הנקודים מכח עלית המ"ן אשר הכלים קדמו לאורות, כמ"ש הרב לעיל כי מתחילה יצאו והוכנו כל הכלים והמסכים, הן בראש והן בז"ת. גם ידעת, אשר תכונת הע"ס שבכאן אינן כתכונת ע"ס כח"ב זו"ן דאו"י המדוברים עד הנה, דע"כ תמצא כאן בדברי הרב כינויים חדשים בע"ס דנקודים, דהיינו: או"א, וישסו"ת, וכלי הדעת, אשר תכונתם הוא במציאת ג' הקוים חד"ר, ולא זולת, כמ"ש לעיל בארוכה.

וכבר נתבאר היטב ענין ג' נקודות כח"ב שבראש הנקודים, שאינם ג' שמות הספירות כח"ב דאו"י, אלא שה"ס ג' ראשים הנק': כתר, ואו"א, וישסו"ת, שתוכן התחלקותם הוא ע"פ תיקון הקוים, כמ"ש בענפים הקודמים.

ועתה נתבאר סוד ז"ת: דעת, חג"ת, נהי"מ, אשר גם המה נבחנו רק בתוכנם של תיקון הקוים, כלומר, ע"פ תכונת הכלים שנתחדשו בכאן בסיבת עליית המ"ן, ואע"פ שהז"ת לא יצאו מתוקנים ומחוברים כראוי להיות בתיקון קוים, כמ"ש בענפים הקודמים, אלא שיצאו זה למטה מזה בקו אחד כמו בפרצופים הקודמים דא"ק, מ"מ ע"י ביאת והתפשטות האור שבראש דנקודים נרשמו מעט הז"ת מתכונת תיקון הקוים הקיימים בראש. באופן שכלי הדעת דז"ת אינה ספירה פרטית, רק כוללת ע"ס דאו"י כח"ב זו"ן, בסוד ד' בחי' הנודעות, המפורשים לעיל בדברי הרב בענף ד' עש"ה. ואינה נקראת בשם דעת זולת מסבה שכוללת בתוכה המסך דבחי"ד, שמשום זה ראויה להעלות או"ח ולהשוות כל עה"ס שבה בקומת כתר ועד"ז כל שאר הכלים

דבחינת הדעת צרור וחתום מלמטה בסוד מעין הנובע או"ח מלמטה למעלה, והבן היטב.

ובהיותנו מבחינים בקוץ הזה התחתון דהיינו בצורתו כמות שהוא במקומו ביסודות דאו"א, אז נבחן שהוא רק בחינת אור דחו"ג ולא כלל בחינת אור החכמה והעצמות, כי מטרם שעולה ומתפשט בתוך ע"ס דחו"ב עדיין צורתו עצמו האמיתית שורה עליו דהיינו חו"ג כנ"ל.

ובזה תבין דברי הרב שמחלק ג' בחי' באו"א וכן בישסו"ת: בחי' א' נק' בשם קיבוץ החו"ג הממשיך הסתכלות עיינין דאו"א זה בזה. בחי' ב' נקרא בשם התפשטות חו"ג באו"א. ובחי' ג' בשם כללות חו"ג שביסודות או"א עש"ה. והמה הם ג' הבחנות שפרשנו בסוד רישא גזעא ושבילא, אשר קוץ העליון ממשיך הסתכלות עיינין דאו"א זה בזה להיותו בחי' כתר, ונהי" דכתר מתלבש בנקבי עינים דאו"א כמ"ש היטב בענפים הקודמים בסוד ה"ת בעינים עש"ה. ולפיכך מכנהו בשם הסתכלות עינים דאו"א אמנם הוא סוד הכתר כאמור. ובחי"ב המכונה בשם התפשטות חו"ג לאו"א ה"ס גזעא וגופו של היוד, שכאן מתהפכים חו"ג להיות בחינת חו"ב ועצמות כנ"ל והוא בקומת חכמה כנודע. ובחי' ג' המכונה כללות חו"ג שביסודות דאו"א ובחינת קוץ התחתון ושבילא, שהוא בהיותו במקומו בבחינת מסך המעלה או"ח מלמטה למעלה בסוד מעין כנ"ל.

במקום הדעת שלהם הדומה אליו כמוהו: וצריך לדקדק היטב הדק בענין הדימוי הזה, כי הדעת ה"ס הקוטב שעליו מסבבים כל התיקונים העתידים להיות בד' העולמות

שלהם הדומה אליו כמוהו. וכאשר נשבר כלי המלך הזה הנקרא דעת, אז גם הדעת דאו"א עילאין ירד למטה, במקום הגוף דאו"א.

(ט) אבל כלי המלך הזה הנקרא דעת אחר שנשבר ירד לעולם הבריאה, כמ"ש בע"ה, ושאר הששה אורות שהיו עמו נכנסו בכלי המלך הנקרא חסד.

פנים מאירות

בכלי המלך הנקרא חסד: פירוש, דאע"פ שחלקנו את הראש לג' נקודות שהם ג' ראשים: כתר ואו"א וישסו"ת, והראש דאו"א לד' בחינות שהם קיבוצם דחו"ג בראש שנקרא הסתכלות עינין והתפשטותם בב' בחינות באו"א גופיהו וכללותם ביסודות דאו"א. וכן הבדלנו בראש דישסו"ת ד' בחי' שהם הסתכלות עינין, שה"ס הקיבוץ דחו"ג והתפשטותם בב' בחי' בישסו"ת גופיהו, שנחשב אמנם לבחי' אחת כמ"ש לקמן. וכן כללות החו"ג אשר ביסודותיהם וכללות החו"ג שבמלכות, והנך מוצא בראש הזה תשע בחי' נבדלות, עכ"ז תדע שלא נתפשטו בפירודא כל בחי' בפני עצמה שזה הוא אי אפשר כלל, אלא כל האורות הנ"ל יצאו ע"י זיווג אחד בפעם אחת על המסך דבחי"ד שהיתה במלכות הכללית דראש הזה המכונה פה דראש, שרק אז יוצאות ע"ס בקומת הכתר, וגם בחינת אור הזכר לזווג הזה נמשך להם בפעם אחת מיסוד דא"ק כנ"ל, והבן היטב.

וכל עיקר התחלקותם לט' בחי' הנ"ל הגיע להם רק בסוד המיעוט מסיבת הפרודא שבזו"ת, שמתחילה יצאו בראש ע"ס בקומת כתר ואז נקרא בשם הסתכלות עיניים דאו"א עילאין, שיורה על אור הגדול בקומת כתר שמשם נתפשט הסת"ב מפה ולמטה במלך הדעת, וכשנשבר נתמעט האור דראש לקומת חכמה, ואז יצאו מלכי החו"ג דזו"ת בהסת"ב, וכשנשברו נתמעט האור לבחי' היסודות

חג"ת נהי"מ. ודע שיש בכל אחד כללות ע"ס, אלא שנבחנו ע"פ המסכים והקומה. וזה אמרו, במקום הדעת שלהם, הדומה אליו כמוהו. רוצה לומר שיש בתוכו בחי' המסך דבחי"ד, כמו שיש בסוד קו אמצעי דאו"א בסוד קוץ העליון, כמ"ש לעיל. דע"כ גם הדעת הזה שבזו"ת היה צריך להתפשט בע"ס כח"ב זו"ן שכולם בקומת כתר, אשר אז היו נשלמים בהם המוחין, כמ"ש לעיל, אשר בסוד הראש שה"ס הסתכלות א', אין המוחין נשלמים, זולת אח"כ שמתפשטים ממלכות של ראש ולמטה, עד למלכות דמלכות בסוד הסתכלות ב', אמנם לזה מחויבים כל הזו"ת להתחבר לגוף אחד מקושרים זה בזה בסוד הקוים, וחיבור הזה עדיין לא היה, וע"כ נשבר הכלי.

וכאשר נשבר וכו' אז גם הדעת דאו"א ע"י ירד וכו': כי דעת דאו"א ה"ס הראש וההסת"א כנ"ל, שאין בו שלימות זולת אחר ההתפשטות להסת"ב, וכיון שהסת"ב נשברה, ממילא נתבטל גם בחי' הסת"א שהיתה בראש כמ"ש בענפים הקודמים.

ירד למטה במקום הגוף דאו"א: כלומר, שנאבדה ממנו קומת כתר שה"ס קוץ העליון ונשאר רק בתכונת הדעת המתפשט לאו"א גופיהו שה"ס גופו של היוד כנ"ל, אשר שיעור קומת ע"ס שבהם הוא רק בקומת חכמה.

(ט) ושאר הששה אורות שהיו עמו נכנסו

(י) ואז עדיין או"א עילאין היו פב"פ, כי אינם חוזרים אב"א עד שיגמור הכל לירד, כי הם דבוקים פב"פ, וצריך שיגמור להסיר התדבקות הזה לגמרי ואח"כ יחזרו אב"א, אבל כל זמן שעדיין נשאר קצת דביקות בהם אינם חוזרים אב"א, ולהלן בע"ה נבאר ענין הדבקות גמור דאו"א בהיותם פב"פ מה ענינו.

(יא) והנה כשירדו ה"ח וה"ג מרישא דאו"א עילאין עד למטה בגופא, בהכרח הוא שגרים חסרון האור אע"פ שלא חזרו לגמרי אב"א, והנה ענין חסרון הזה הוא חסרון הסתכלות עיני או"א זה בזה.

פנים מאירות

שנק' חסד, ונמצא שעדיין יש ששה אורות בכלי הזה, כאמור.

ותדע ג"כ, אשר הפה של הראש שממנו נמשך האור למלך הדעת, הוא מכונה בשם בינה, או אמא או ישסו"ת, והיינו ע"ש המיעוט העתיד להיות. אמנם בעת אצילות מלך הדעת, נבחן גם הפה של ראש לבחי' כתר, והבן זה היטב. וזהו שאומר הרב לעיל, אשר מתחילה באו עשרה אורות בכלי הכתר ואח"כ באו ט' אורות בחכמה, ואח"כ ח' אורות בבינה, ומבינה נמשכו ז' אורות למלך הדעת. ואל תטעה להבין, אשר תיכף בתחילתו נתחלקו האורות שבראש לג' ראשים ואח"כ נמשך האור למלך הדעת, אלא הכוונה כמו שנתבאר שענין התחלקות האורות שבראש לג' ראשים ולתשע בחי', יהי' אח"כ בסוד המיעוט דז"ת לסיבת הפירודא שבהם כנ"ל. אמנם מאחר שגם בחי' הסת"ב דכתר נמשך מהפה של כללות הראש, אשר אח"כ מסבת המיעוט יכונה בשם אימא, מפני שלא יהי' בו רק ע"ס בקומת בינה, לפיכך נק' הפה למפרע ע"ש אמא, וכן כולם עד"ז, והבן היטב כי א"א להאריך יותר.

(י) וצריך שיגמור להסיר התדבקות הזה לגמרי וכו': ענין התדבקות הזו כבר נתבאר

דאו"א ולבחי' הסתכלות עינים דישסו"ת שהוא לקומת כתר דבינה, ואז יצא בסוד הסת"ב מלך הת"ת, וכשנשבר נתמעט האור לקומת חכמה דבינה המכונה התפשטות החו"ג לישסו"ת גופיהו, ואז יצאו מלכי נר"ה, וכשנשברו נתמעט האור לבחי' כללות החו"ג שביסודות דישסו"ת שהוא קומת ז"א ואז יצא בהתפ"ב בחי' היסוד דז"ת. וכשנשבר נתמעט האור לכללות החו"ג שבמלכות דישסו"ת ונתמעט האור עד לקומת המלכות ואז יצא מלך הז' שהוא המלכות דז"ת.

והנה נתבאר אשר תיכף במלוך מלך הדעת היה בו כללות כל האורות של הששה מלכים חג"ת נהי"ם, להיות כל מלכותם בזה אחר זה רק בסוד המיעוט והזדככות.

וזה אמרו, ושאר הששה שהיו עימו נכנסו בכלי המלך שנקרא חסד. דהיינו כמו שנתבאר אשר ההתפשטות דהסתכלות א' בע"ס של ראש יצא מפה של ראש ולמעלה עד הכתר שנקרא הסתכלות עיניים דאו"א. והסתכלות ב' נתפשט מפה של ראש ולמטה אל הכלי שנקרא דעת אשר כולל כל האור שנתפשט אח"כ בסוד המיעוט זה למטה מזה, בששה הכלים חג"ת נהי"מ, אשר אחר שנשבר ונתמעט בסוד קומת חכמה כנ"ל, אז נמשך כללות אותו האור בהסת"ב בתוך כלי

יב) וכאשר מלך מלך הב' שהוא חסד, המשיך הה"ח שיתפשטו בגופא דאבא כנודע, וכשמת ירד הוא בבריאה והה' אורות ירדו בגבורה במלך הג', ואז נפלו האחוריים דאבא הנעשים ע"י התפשטות הה"ח כנ"ל, ועתה נפלו כולם והחסדים ירדו ביסוד דאבא, ואז אבא החזיר אחוריו אל פני הבינה, אשר בחי' זו נקרא אחור בפנים, כי פני הבינה נוכח אחורי החכמה עומדים.

פנים מאירות

ואז אבא החזיר אחוריו וכו' נקרא אחור בפנים: ולכאורה הוא סתירה למ"ש הרב בע"ח שער י"א פ"ז וח' שאין מדרגת אחור בפנים נוהג באו"א אלא בזו"נ לבד ע"ש, אמנם בכונה עמוקה הדגיש כאן הרב מדרגת אחור בפנים אצל או"א, והוא להורות, אשר פב"פ דאו"א דנקודים היו בב' כותלים כמו פב"פ דזו"נ, ולא כמו או"א דתיקון המחוכרים רק בכותל אחד לשניהם. וכן פירש להדיא בע"ח שער המלכים פ"ח שאור הכתר היה נכנס בין ב' האחורים דאו"א עכ"ל עש"ה. ומתוך שיש להם ב' אחורים מיוחדים כמו הזו"נ, ע"כ נוהג בהם בחי' אב"פ, כמו שנתבאר במקומו בע"ה.

ובזה תבין דברי הזהר באדרא זוטא דף ר"צ ע"א (אות ע"ה) וז"ל: באתר דאתכליל דו"נ לא אתקיימו, אלא בקיומא אחרא כעין דו"נ עכ"ל. ובאמור תבין כונתם על או"א דנקודים, שהמה היו בבחי' דכר ונוק' כמו זו"נ כנ"ל, דהיינו בב' כותלים, כותל מיוחד לאבא וכותל מיוחד לאמא, ובזה לא נתקיימו כי היה ביטול ושביה"כ, אלא בקיומא אחרא כעין דו"נ, דהיינו בעולם האצילות ששם נתקנו בכותל אחד לשניהם, ואז נתקיימו כנודע, דמאז ואילך זווגיהו לא פסיק לעלמין, ומתוך שהם בכותל אחד אינם נבחנו בדו"נ ממש, אלא כעין דו"נ, והבן זה.

אחור בפנים כי פני הבינה נוכח אחורי החכמה עומדין: הנה אחור בפנים, יורה, אשר הנוקבא מקבלת אור אחורים של הזכר.

לעיל שהגיע להם מכח קו האמצעי שה"ס דעת, אשר מכח עלית המ"ן לכתר נעשו לב' קצוות ימין ושמאל ההפכים ונפרדים זה מזה שה"ס אב"א דאו"א, ובכח האו"ח העולה ממטה למעלה נתיחדו ונתדבקו הימין והשמאל והיו לגוף אחד בלי שום הפכיות זה מזה, אלא לבחי' אחת ממש. דע"כ נק' הדעת קו האמצעי, דהיינו שממזג ומכריע את הקצוות ההפכים לבחי' ממוצעת ואחדות. וזהו המכונה תמיד התדבקות. והבן זה היטב.

יב) המשיך הה"ח וכו' בגופא דאבא: כלומר שהמשיך את קיום הה"ח באבא, כמ"ש הרב לעיל, שאין הכונה לומר שהם המשיכו כי כבר נמשכו מתחילה עש"ה. גם נתבאר לעיל, שבזמן מלוכת החסד היו כל האורות דראש במדרגת אבא, אלא אחר שנשבר החסד, נתמעטו אורות דראש למדרגת אמא ע"ש, וזכור זה בכל ההמשך של הדרוש הזה.

ואז נפלו האחורים דאבא וכו' והחסדים ירדו ביסוד דאבא: כלומר, שנתמעטו מקומת חכמה וקבלו לבחי' יסוד דאבא כמ"ש לעיל עש"ה. וצריך שתזכור כאן דברי הרב לעיל, שאין זה אחורים ממש, אלא המה בחי' החו"ג המעמידים או"א פב"פ ע"ש. ומכונים בשם אחורים, מטעם מקורם ושורשם, שהם בחי' או"ח היוצאים מזווג המסך שבמלכות, שהוא רק בחי' אור דחסדים הנק' תמיד בחי' אחורים בערך אור החכמה. והטעם כמ"ש בפתיחה באות ג' עש"ה.

יג) וא"ת, הרי פרצוף אבא אינו נגמר לירד עד שליש הת"ת, כנ"ל. וי"ל, כי אותו שליש של ת"ת הוא אל אבא בערך היסוד, והוא דוגמת ז"א עם המוחין שלו מצד הבינה. וכל דרוש זה צריך שתבינהו ע"ד הדרוש ההוא והכל בציור אחד ואז תבינהו.

יד) והנה היסוד כולו הוא בחי' פנים ואין לו אחורים שירדו ממנו, לפי שכל היסוד של זכר נכנס תוך היסוד של הנקבה וכולו הוא בחי' פנים, משא"כ בשאר

פנים מאירות

דאו"א דאו"א שה"ס ע"ס שבקומת כתר, ואז הדעת דאו"א עילאין ירד למטה במקום הגוף דאו"א, כלומר, שנזדכך המסך וקיבל בחי' עביות דבחי"ג, אשר ע"ס היוצאות על המסך הזה הוא בקומת חכמה וחסר כתר, שה"ס הראש דאו"א עילאין, כמ"ש היטב בענפים הקודמים. וזה אמרו, שירד לגוף דאו"א עי', דהיינו שנזדכך לבחי"ג, שאין לו אלא קומת חכמה. ומהתפשטות ע"ס שלו לסוד הסת"ב לגמור הכלים, בא האור למלך החסד, שבו נגמרו הכלים דבחי"ג וקומת חכמה. וכשנשבר מלך החסד, נמצא שנתבטל ג"כ המלך דבחי"ג, ואז נפלו אחורי אבא עילאה, כלומר, בחי' חו"ג שהיו משיכים אור החכמה לאחור שלו, כמו שהיה בשורש הא'. וענין אחור דאבא כבר נתבאר לעיל, שה"ס הרשימו דחסרון ג"ר שלו משורשו הא' עש"ה, שנמצא עתה שחזר הרשימו הזאת בבחי' אור דאחוריים וקטנות כמקודם.

והאיר אבא אור דאחורים הזה לאמא, ובוה השלים לה כותל שלם, כלומר שנכללה ג"כ מאחור דאבא, וע"כ אחר שנשבר כלי החסד ונתבטל המסך דבחי"ג ונזדכך לבחי"ב, יכלה אמא להוציא ע"ס על המסך הזה בקומת חכמה דבינה, כלומר שיש בה ג"כ הארת אור החכמה מסבת האחורים דזכר שקיבלה ממנו ע"י זוג אחור בפנים, כנ"ל בארוכה. ומהתפשטות האור הזה להסתכלות ב', בא

כמ"ש הרב בע"ח שער י"א פ"ז עש"ה. ולפי שאין כאן לנוק' שהיא הבינה זולת המסך דבחי"ב הדוחה חכמה, שמעלה רק חו"ג לבד שהוא רק בחי' אור דגופא. ולפיכך, כדי להשלים בה בחי' אחור הראוי לקבלת חכמה וראש, מזדווגת עם החכמה זוג אחור בפנים, ואז הבינה מקבלת מהחכמה מבחי' האחור דזכר שלו, שהוא רשימו דג"ר. ואז משגת כותל שלם, מבחי' ג"ר ומבחי' גוף. וזה אמרו, כי פני הבינה נוכח אחורי החכמה עומדין, וע"כ מקבלת ממנו בחי' אחורי הזכר כנ"ל. ואז יוצאים בה גם בחי' ג"ר וחכמה. והבין.

יד) והנה היסוד כולו הוא בחי' פנים וכו' שכל היסוד של זכר נכנס וכו': ולכאורה תמוה א"כ למה נתבטלו כללות ה"ח וה"ג שלו, אחר שבירת ש"ע דת"ת, כמ"ש בסמוך, וכבר כייל לן הרב, שרק האחוריים נתבטלו והפנים כולו נשאר במקומו. ולהבין זה, צריך מקודם להבין ענין הביטול ושביה"כ. והנה סיבת השבירה נתבאר בפמ"ס בענף כ"ג וכ"ד, אמנם סדר הביטול ושביה"כ, הוא ממש בסוד ההזדככות, כמו שקרה גם בגופים הקודמים בפרצופי א"ק, כמ"ש בפמ"ס בענף ט' עש"ה.

ונתבאר לעיל, שכלי דמלך הדעת ה"ס המסך דבחי"ד, דע"כ ממשיך קומת כתר עש"ה, וע"כ בשבירת כלי הדעת נמצא שנתבטל המסך דבחי"ד, ולפיכך בטלו הסתכלות עיינין

הגוף שיש בו בחי' האחורים החוזרים נגד פני הנקבה, אבל אחוריו אינם דבוקים עמה ולכן סיום אחוריים דאבא הם נגמרים לירד טרם היות פגם וגרעון ביסוד דאבא.

פנים מאירות

ימין הוא עיקר עשר הספירות, וקו שמאל ה"ס המלכות שעלתה ממטה למעלה עד החכמה שבכתר, בסוד עליית מ"ן בסיבת השיתוף דיסודות שירדו בנה"י דא"ק, שבזה נעשית המלכות לצד שמאל בכל ספירה וספירה כדמיון קו ממטה למעלה עש"ה. והנך מוצא, שהן קו ימין והן קו שמאל יש להם מציאות בשורש הא', משא"כ קו האמצעי שהוא נמשך אח"כ בסוד הזווג שמיחד בין ימין לשמאל, ע"כ אין לו שום מציאות בע"ס שמצד שורש הא' שמלפני תיקון המ"נ, וזכור זה.

ובזה תבין, אשר בזווג היסודות אין שם שום בחי' אחור לזכר, דהיינו רשימו מחסרון ג"ר משורשו הא', להיות שלא היה לו אז שום מציאות כלל, לפיכך אין שם אלא בחי' אחור דנוק'. דהיינו בחי' המסך שנזדכך כאן לבחי"א, ונמצא שעיקר השליטה שבקו האמצעי הוא לנוק', כי אין משמש כאן יותר רק האחוריים שלה בלבד, דהיינו בחי' המסך כאמור.

וזה אמרו, שהיסוד כולו בחי' פנים ואין לו אחוריים. דהיינו כנ"ל, שאין כאן כלל בחי' אחור דזכר, משום שאין לקו האמצעי שום מציאות משורש הא', ולפיכך גם הבחי' פנים שלו, הריהו מקבל בשליטת אחוריים דנוק'. וזה אמרו, נכנס תוך היסוד של הנקבה וכולו הוא בחי' פנים. כלומר, שכל בחי' הפנים שלו הוא מתוך היסוד של הנקבה, כלומר, מבחי' האחוריים שלה, והבן היטב.

והנה בחי' הסתכלות ב' שנתפשט מיסודות דא"א עי' נמשך לשליש העליון דת"ת, לגמר

האור במלך הגבורה, וכשנשברה הגבורה נמצא שנתבטל גם המסך דבחי"ב, ואז נפלו ג"כ האחורים דאמא.

ודע שע"כ מכונים אלו אחורים דאבא ה"ח, בשביל שקומתו דע"ס שלו עד חכמה ממש, להיות בו המסך דבחי"ג, ומתוך שהחכמה בקו ימין ע"כ נבחן בה"ח. אמנם המילוי דאחורים דאמא מכונים ה"ג, והוא בשביל שמשמשת במסך דבחי"ב, שטבעו לדחות חכמה, אלא מכח שקיבלה אור דאחור, אבא, ע"כ המשיכה ג"כ בחי' הארה מהחכמה, וע"כ נבחנת לבחי' גבורה, מסבת המסך דבחי"ב שבה הדוחה חכמה, והארת חכמה שבה מכונה ע"כ חכמה דבינה, שהוא בקו שמאל, אבל לא חכמה ממש דקו ימין.

והנה עם שבירת מלך הגבורה נתבטל ג"כ המסך דבחי"ב, ואז נזדכך המסך לבחי"א, שע"ס היוצאות על המסך הזה אין להם אלא קומת ז"א, דהיינו אור דגוף בלי ראש. ונבחן שה"ח שהיו ממלאים אחור דאבא בג"ר דחכמה וה"ג שהיו ממלאים אחור דאמא בג"ר דחכמה דבינה, שניהם נתבטלו ונפלו לבחי' כללות ה"ח וה"ג שביסודות דא"א, כלומר, לזווג במסך דבחי"א, שאין שם מבחי' ג"ר כלום, זולת אור דחסדים דגופא לבד.

ונתבאר לעיל ההבחן, שאחור דזכר ה"ס הרשימו דחסרון ג"ר שיש לו משורש הא', גם נתבאר לעיל אשר ענין קו האמצעי דעת ת"ת יסוד, הוא שנתחדש אחר הזווג על המ"נ שעלו עש"ה. ונמצא אשר ב' הקוין ימין ושמאל, יש להם רשימו משורש הא', כי קו

פו) ואח"כ מלך מלך הג' שהוא גבורה, והמשיך התפשטות הה' גבורות באמא עילאה בגופא, וכשמת ירד לבריאה והד' אורות ירדו בכלי הד' שהוא הת"ת ואז נפל התפשטות הגבורות ביסוד דאמא ונפלו גם האחוריים שלה למטה, אז ג"כ אמא החזירה אחוריה והיה אחור דאמא באחור דאבא.

פז) ואח"כ מלך המלך הד' והוא ת"ת, ובהגיע האור אל שליש עליון שלו שהוא עד החזה, אז המשיך בחי' כללות ה"ח ביסוד אבא וה"ג ביסוד אמא, כנודע, כי לכן היסוד נקרא כל, שכולל ה"ח וה"ג.

יז) וכבר ביארנו זה הציור, כי דעת כולל רישא דאו"א, והחסד הוא גופא דאבא, וגבורה הוא גופא דאמא, ושליש ת"ת עליון הוא היסוד דאו"א.

יח) וכאשר הגיע האור לב' שלישים תחתונים דת"ת, אז נגמרו כל אחורי או"א

פנים מאירות

האמצעי: בסוד קוץ העליון דיוד, וגופו דיוד, וקוץ התחתון דיוד, המכונים: רישא, גזעא, ושבילא, עש"ה. ומתוך שמקום המסך והזווג הוא מתחתיתם דכלהו ע"ס דאו"א, ע"כ מכונה קוץ התחתון שהוא מתחת כל גופו של היוד, שה"ס היסוד שבו העיקר והכללות דכל קו האמצעי, דהיינו עיקרו של המסך והזווג. וזה אמרו, לכן נק' היסוד כל, שכולל ה"ח וה"ג. שהרי כל ה"ח דע"ס דאבא וכל ה"ג דע"ס דאמא, רק ממנו נמשכים ועולים, ונמצא שהוא כולל אותם.

יח) וכאשר הגיע האור לב' שלישים תחתונים דת"ת וכו', ברישיהו דישסו"ת וכו': וצריך שתזכור כאן היטב כל המתבאר לעיל בענף ט' בפמ"ס בסדר התפ"א והתפ"ב, הנוהג באצילות הפרצופין עש"ה, אשר אחר שמתפשט פרצוף הראשון בב' בחי' ההסתכלות לראש וגוף, נמצאות ע"ס דגוף בבחי' הזדככות המסך על סדר ד' בחי' ממטה למעלה, עד שמזדככת כל העביות שבמסך, וממילא בטל כל בחי' הזווג והאו"ח, וכל התפשטות האור ההוא דע"ס

כלים, וכשנשבר ש"ע דת"ת נמצא שנתבטל גם המסך דבחי"א, שאז נזדכך המסך לגמרי, וע"כ נגמרו כל אחוריים דאו"א עילאין לירד וליפול לגמרי. כלומר, אפי' בחי' האחור דנוק' שהיה ביסודות דאו"א עילאין, נתבטל ג"כ.

וזה אמרו, (באות יד) לכן סיום האחורים דאבא, הם נגמרים לירד מרם היות פגם וגרעון ביסוד דאבא עכ"ל. והיינו משום דאין ביסוד דאבא מבחי' אחור דזכר כלל, אמנם כן מאחור דאמא ודאי שיש שם ביסודות דהיינו בחי"א דהמסך, כאמור. והוא שנגמר לירד אחר שבירת הת"ת, ואין כאן סתירה כלל.

פו) והיה אחור דאמא באחור דאבא: כלומר, שחזרה עליהם הקטנות כמו שהיו בטרם שקבלו האור דיסוד א"ק, דהיינו כמו שיצאו מאור העינים דא"ק, כמ"ש בענפים הקודמים עש"ה.

פז) לכן היסוד נקרא כל שכולל ה"ח וה"ג: כבר נתבאר לעיל ג' הבחינות שיש בקו

אחר הביטול והשבירה נפלו לבחי' התפשטות שניה הנ"ל הנקרא ישו"ת, למקום ג' הבחי' דישו"ת רישא גזעא ושבילא, שהם במקום דעת חסד וגבורה עד ש"ע דת"ת כנ"ל.

באופן שבחי' קוץ התחתון ושבילא, דהיינו כללות ה"ח וה"ג הם במקום שהיה ש"ע דת"ת הנקרא יסודות דישו"ת. ובחי' גזעא וגופו של היוד הוא במקום שהיו מלכי חו"ג והם שנק' גופא דישו"ת. וקוץ העליון ורישא דהיינו קיבוץ דה"ח וה"ג שנמשך להם מנה"י דאו"א עילאין שנקרא הסתכלות עינים דישו"ת, הוא במקום מלך הדעת שנשבר דהיינו מפה דראש או"א עד הכתפין, כלומר בחי' הגרון.

אמנם אל תטעה להבין שבחי' הישו"ת עצמו נתחלק מתחילתו על ג' זיווגים הללו, שהרי כל עיקרם אינו אלא זיווג אחד וע"ס שיצאו על המסך שנתעבה בבחי"ב בבת אחת מחזה ולמעלה עד הפה דראש דאו"א, אלא מתוך שהכלים התחתונים דנקודים יצאו פרודות בקו אחד זה למטה מזה וע"כ לא היה יכול האור הנמשך מתיקון קוין דישו"ת להתפשט בהם אלא בזה אחר זה, שבאופן זה היה נתמעט קומתם ויורד, כמ"ש לעיל באו"א עי' עש"ה.

ומתחילה נעשה הזיווג בבחי' הסתכלות עינין דישו"ת, ועלה האו"ח מהמסך שביסודות דישו"ת דהיינו ממקום החזה ולמעלה עד הפה, ואז יצאו ע"ס דהסת"א בקומת כתר בינה, שנק' הסתכלות עינים דישו"ת. ואז כדי לגמור הכלים נתפשטו בהסתכלות ב' מחזה ולמטה עד סיום הת"ת והיינו ג"כ כל כללות הע"ס דהסת"ב, שהם ד' אורות דת"ת נהי"מ, כנ"ל.

וזה אמרו, כאשר הגיע אור לב' שלישי התחתונים דת"ת אז נגמרו כל אחורי או"א עילאין לירד. כלומר, אחר ביאת התפשטות הב', שיצאו ע"ס דקומת כתר

דגופא מסתלק. ואז חוזרת מאליו, ומתחזקת העביות דבחי"ב ונמשכת למסך ונעשה זיווג חדש, ויוצאות שם ע"ס חדשות במקום ע"ס דגוף הראשונות שנסתלקו, והמה יוצאות ג"כ בב' בחי' הסתכלות: ראש, וגוף, ונק' התפשטות ב' שהמה בחי' בן ותולדה לפרצוף הראשון. ומקום יציאתם מפה דראש דפרצוף הראשון ולמטה, ומלבישים על גופו ומאירים לגופו, דהיינו לכל אותו המקום שנסתלק משם התפשטות הקדום, באופן שהמה ממלאים מקומם, עש"ה טעמו וממשו.

וע"פ הדברים האלה תבין ג"כ, דאחר שנשברו ג' המלכים: דעת, חסד, וגבורה, וגם שלישי העליון דת"ת, דהיינו בסדר הזדככות המסך ממטה למעלה כאמור עד שנודרך לגמרי ובטל אור הזיווג באו"א כנ"ל, אז חזרה מאליו העביות דבחי"ב אל המסך, כנ"ל בפמ"ס ענף ט' ובפתיחה עש"ה. ונעשה זיווג חדש על המסך הזה דבחי"ב, ויצאו ע"ס חדשות מזיווג ההוא בהסת"א לראש והוא הנק' ישו"ת. ובהסת"ב לגוף, שהמה נקראים: ב"ש תחתונים דת"ת, ונו"ה, ויסוד ומלכות, כמ"ש בע"ה.

ומקום יציאתם הוא מפה דפרצוף הקודם שהוא פה דראש, הנק' או"א עילאין, ומלביש מפה ולמטה לגופא דאו"א עילאין. דהיינו מקום בחי' הסתכלות ב' דאו"א אשר נתפשטו לדעת וחסד וגבורה וש"ע דת"ת הנ"ל, דהיינו עד מקום החזה דת"ת. באופן שהחזה הזה הוא ממש הפה דישו"ת, והמלכות דפה הזה התפשטה למטה בסוד הסתכלות ב' לגוף כדי לגמור הכלים.

ובזה תבין סוד התפשטות כח"ב למקום דעת חו"ג וש"ע דת"ת עד החזה, המובא לקמן בדברי הרב בענף כ"ד וכ"ה ע"ש. דהיינו שמילוי האחוריים דאו"א בסוד רישא גזעא ושבילא שנקרא כח"ב דנקודים והיותם בחי' הגדלות וג"ר דאותם כח"ב כמו שהארכנו לעיל, הנה

עילאין לירד, והמשיך החו"ג ברישיהו דישסו"ת כי שם הוא מקום ראשם יחד. וכשמת ירדו ג' מלכים בכלי הה' שהוא נצח, ואז ירדו החסדים מרישא דיש"ס וגבורות מרישא דתבונה, עד למטה בגופא דלהון, וגם ישסו"ת נגרע מהם הבחי' דהסתכלות עיניהם זה בזה, ע"ד הנ"ל באו"א עילאין.

פנים מאירות

האמור בדברי הרב. ויש כאן ג' הבחנות עקריות:
(א) אשר המלכות שה"ס ה' תתאה, שהיתה בטרם ההתחלקות במקום הפה דראש, עלתה עתה למקום נקבי עינים. והחכמה שה"ס העינים אתתקן עמה בדו"נ, דע"כ יצאו ע"ס דראש מעינים ולמעלה, דהוא משום עליית המלכות מפה לעינים. ונמצא משום זה, שראש החיצון הנק' אח"פ חסר ה' תתאה, ואין בראש הזה כי אם יה"ו, משום שכבר עלתה בנקבי עינים, כמובא בדברי הרב לעיל בענף י"ד בסוד אני ישנה אני שניה עש"ה.
(ב) אשר הישסו"ת שהוא ראש החיצון הנ"ל, כבר יצא מבחי' ראש והיה לבחי' גוף וחג"ת, כי כל ההבחן מראש לגוף הוא בזה, אשר בראש הא"ס ב"ה הוא שרשו, והנוק' והאו"ח משמשים שם ממטה למעלה. אמנם הגוף כבר הנוק' והאו"ח הם נעשים לו לשורש, דהיינו אותה הנוק' המשמשת בראש ומעלה שם ע"ס דאו"ח ממטה למעלה, מתפשטת בעצמה פעם ב' ממעלה למטה בסוד הסת"ב, שמוזה נעשה הגוף, נמצא שהנוק' היא שרשו, והבן היטב. ולפיכך, אחר שהמלכות וה"ת שבפה אתתקנת לנוק' דחכמה במקום נקבי עינים, נמצאים האח"פ בבחי' תולדה מנוק' הזו שבעינים, וע"כ כבר המה גוף ולא ראש, שז"ס אבא הוציא את אמא לחוץ אודות בנה ואבא עצמו אתתקן בדו"נ, כמ"ש באורך בענפים הקודמים.
(ג) אשר התחלקות זו נוהגת בעת קטנות

בראש וגוף, שנמשך עד סיומו של הת"ת, אז נמצאו שבחי' מילוא האחורים שהיו מגדילים גדלות דכח"ב של הנקודים, כל זה נשפל ונתמעט עד גמירא, כי יצאו מבחי' כח"ב וירדו לבחי' מפה דכח"ב דנקודים ולמטה, דהיינו לדעת וחג"ת. ונמצא, שנגמר ירידתם ויציאתם, מבחי' כח"ב ואו"א עילאין לגמרי, והבן היטב.
והמשיך החו"ג בראשיהו דישסו"ת וכו':
כאן צריך לזכור היטב כל המתבאר בענפים הקודמים, בדבר ההבחן מאו"א ע"י לישסו"ת: שהם נק' ע"ב, וס"ג. ובעיקר צריך לזכור דברי הרב בענף ט"ז כמה שמבחין בס"ג בדבר התחלקותו, אשר מטרם שנחלק יהיה כולו בחי' נוק' לע"ב. ואח"כ שנחלק הס"ג לב' בחינות, אז בחי' ראשונה נרמזת במילוי ו"ד דיו"ד דהויה הכוללת, ונק' אהיה דיודין, והיא נוק' לע"ב הנק' אמא עילאה. ובחי' שניה נרמזת בה' ראשונה דהויה הכוללת, ונק' הויה דס"ג וישסו"ת. ועיין בפמ"ס שם ביאור הדברים האלה בארוכה. כי מכח תיקון קוים ומ"נ, נחלקה כל מדרגה וכל ראש לב' בחינות: פנימי וחיצוני, והיינו בנקבי עינים. באופן, שע"ס דראש ס"ג: כ"ח ובינה וזו"נ, המכונים: גלגלתא, עינים, ואזן חוטם פה, נחלקו לב' ראשים, שראש הפנימי יוצא מעינים ולמעלה, והוא הנק' ע"ב או או"א עילאין. וראש החיצון יוצא מעינים ולמטה, דהיינו באוזן חוטם פה, והוא הנק' ס"ג או ישסו"ת, וז"ס התחלקות הס"ג לב' בחי'

(י) ואח"כ מלך הנצח, והמשיך ה"ח בגופא דיש"ס, וכשמת ירדו שאר מלכים בהוד וירדו האחוריים דיש"ס, והחזיר אחוריו נגד פני תבונה.

(כ) אח"כ מלך ההוד, והמשיך הה"ג בגופא דתבונה, וכשמת ירדו ב' מלכים ביסוד, ואז הכלים דנ"ה ירדו אל הבריאה כי שניהם מלך אחד בלבד כנ"ל, דתרוייהו אינן רק פלגי דגופא, ואע"פ שמלכו זא"ז עכ"ז שניהם מלך אחד בלבד נק', ואז ירדו גם אחוריים דתבונה וחזרו יש"ס ותבונה אב"א.

פנים מאירות

מעה"ס הנק' ישסו"ת בבת אחת אל הת"ת, וג' החלקים שיצאו אח"כ בנהי"מ, המה רק בחי' מיעוטיין. שאור הכללי הזה שבת"ת נתמעט בזא"ז מסיבת השבירה.

וזה אמרו, וכשמת ירדו ג' המלכים בכלי ה' שהוא נצח. כלומר, שנתמעטה קומת האור שהיתה בת"ת מקומת כתר וקיבלה לקומת חכמה, שהסת"ב דקומת חכמה דבינה הוא נמשך לנצח שעדיין כולל ג' מלכים.

(י) ואח"כ מלך הנצח והמשיך ה"ח בגופא דיש"ס וכו': כי אחר שמת מלך הת"ת ונתבטל המסך דבחי"ד, קיבל המסך לבחי"ג, ומזווג הזה יצא הגוף דיש"ס בה"ת, דהיינו בקומת חכמה דבינה, ולפי שהחכמה בקו ימין, נק' ה"ת. וכל זה מתבאר ע"ד שבארנו לעיל באו"א עילאין עש"ה. והתפ"ב דיש"ס נמשך למלך הנצח, וכשמת ונתבטל הכלי והמסך דבחי"ג, אז בטל בחי' זווג הפנים דיש"ס, והחזיר אחוריו כלפי פנים דאמא, כדי להאיר בה בחי' אחור דזכר, כנ"ל גבי או"א עש"ה.

(כ) אח"כ מלך ההוד והמשיך הה"ג בגופא דתבונה וכו': כי אחר שנתבטל מסך דבחי"ג קיבל לבחי"ב, ואז נעשה הזווג לבחי' התבונה, דהיינו בע"ס בקומת בינה דבינה. והתפ"ב נמשך למלך ההוד.

ואע"פ שמלכו בזה אחר זה עכ"ז שניהם מלך אחד: כי בזמן מלוכתם שנמשך בהם

הפרצופים, אמנם בהשגת הגדלות אז חוזרת המלכות דנקבי עינים למקומה הקדום בפה, ונעשה הזווג הפנימי דאו"א עי' בפה דראש. ונמצאים בזה אשר אח"פ שנעשו לגופא, חוזרים לבחי' ראש כמקודם שנתחלקו, וע"כ נבחן עתה אשר ישסו"ת ואו"א עילאין נעשו לפרצוף אחד, והבן היטב. וצריך לזכור ג' הבחנות הללו בכל מלה ומלה מדרוש זה.

ובזה תבין, שאחר ירידת אחורים דאו"א לגמרי וחזרתם לאב"א וקטנות, אז נעשה התחלקות הס"ג לב' בחי', ואז יצאו ע"ס דישסו"ת שהם אח"פ לבר מרישא, שנבחנו בערך או"א עי' לבחי' חג"ת וגופא, משום שנוק' דאו"א עי' היא שורשם, והבן זה.

אמנם עכ"ז נבחן בהם ראש וגוף, והיינו משום חידוש הכלים שבהם, דהיינו הכלים ממסך דבחי"ב שנתחדשו עתה בראש הזה וכנ"ל, אשר בהסת"א יוצאים רק שרשים דכלים אלו ואז נק' ראש, ובהסת"ב שנק' גוף המה נגמרים כנודע. ולפיכך נבחנו גם כאן ה' בחי' בעביות שבמסך דבחי"ב, ע"ד שביארנו לעיל במסך דאו"א עי' שהוא במסך דבחי"ד.

ומתחילה יצאה בחי"ד שבמסך דישסו"ת, ונעשה הזווג בקומת כתר, אמנם בכתר בינה, להיות כלל המסך הזה אינו אלא בחי"ב כנ"ל. ואח"כ נעשה הסת"ב, ונמשך האור לב' שלישי ת"ת, אמנם תזכור מ"ש לעיל אשר בהסת"ב הזה נמשך תיכף כללות האור

כא) אח"כ מלך מלך הו' שהוא יסוד, והמשיך כללות ה"ג ביסוד רתבונה, וכללות ה"ח ביסוד יש"ס, וכשמת ירדו גם בחי' אלו.

כב) אח"כ מלך מלך הו', שהוא המלכות בכלי שלה היא לבדה, ואז המשיכה כללות ה"ח במלכות דיש"ס וכללות ה"ג במלכות תבונה, כי גם המלכות יש לה כללות ע"ד הנ"ל ביסוד, כי גם הוא נקרא כלה כמו שהיסוד נקרא כל, וכשמתה היא אז ירדו כללות ה"ח וה"ג ממלכות דיש"ס וממלכות רתבונה, והכלי דמלכות ירד לבריאה, גם עתה נגמרו כל אחורים של ד' פרצופין דאו"א וישסו"ת ליפול לגמרי.

כג) וא"ת למה באו"א לא נכנס בחשבון כללות החו"ג במלכות דאו"א עילאין

פנים מאירות

נעשים כבחי' או"א עי', כמבואר שם בהבחנה הג', אלא אח"כ כשנתבטל הזווג ופכ"פ דאו"א עילאין, אז נחלקו אח"פ ויצאו לבר ומלכו בבחי' ישסו"ת, ונמצא אשר המלכות העומדת בפה דאח"פ שימשה ג"כ לאו"א עילאין, ואע"פ שכבר נזדככה מבחי' מלכות דאו"א עי', כנ"ל, אמנם גם כאן בישסו"ת נזדככה ג"כ לבחי' שורש כנ"ל, וא"כ יותר יפה לה להתפשט בבחי' המלכות שבה דבחי' או"א עי', שהיא מדרגה היותר חשובה.

ולפיכך יצאו כאן היסוד והמלכות בב' בחי' כללות. שהוראתו, בחי' המסך שעליו נעשה הזווג כנ"ל, אשר זה הכללות השייך לראש דישסו"ת יצא בכלי היסוד, וזה הכללות שנשאר בפה מעת השימוש לאו"א עילאין, הוא שיצא במלכות.

ובזה תבין, ההבחן בין כל ללה, וז"ס אבא יסד ברתא, והבן ואכמ"ל. וזהו מה שביאר הרב בענין החזה שאין שם מלכות ממש וכו', והיינו כדברינו, אמנם הוא מרמז בבחי' או"א וישסו"ת דעולם התיקון המלבישים כן לא"א דאצילות, שעדיין אין אנו בביאורם כאן.

בחי' הפנים דישסו"ת אז ודאי היו ב' מלכים, שהרי הנצח הוא בחי' התפשטות יש"ס וההוד התפשטות התבונה, אמנם בעת שבירתם הם חוזרים לבחי' אחת בקו שמאל, כמ"ש בפמ"ס כ"ד. ומזה תדע, שבחי' הפנים דנו"ה הם ב' כלים: זה בקו ימין וזה בקו שמאל, אמנם כשהם באחור המה שניהם בחי' שמאל לבד.

כא) אח"כ מלך מלך הו' שהוא יסוד וכו': והיינו מכח הזדככותו לבחי"א, ונקרא כללות ה"ח משום שכאן מקום הזווג בראשיהו דישסו"ת ממטה למעלה בסוד שביל התחתון, ע"ד שנתבאר בסוד רישא גזעא ושבילא באו"א עש"ה.

כב) אח"כ מלך מלך הו' וכו' וכללות ה"ג במלכות תבונה וכו': כבר נתבאר שכל ענין הראש דישסו"ת הזה, הוא בחי' אח"פ שיצא לחוץ מראש דאו"א עילאין, עש"ה בכל ג' ההבחנות. ונמצא אשר בטרם שיצאו אח"פ לחוץ, היה זווג דאו"א עילאין בפה, הכולל ב' ראשים אלו יחד. כי בסוד הגדלות נעשה הזווג למטה בפה, וישסו"ת שהם אח"פ

ע"ד שנכנסו בחשבון המלכות דיש"ס ותבונה, וי"ל כי נודע כי בשליש עליון דת"ת שם הוא בחי' העטרה שהוא בחי' המלכות והרי היא נכללת ביסוד, אבל כאן הוא יותר נגלית המלכות דתבונה ממלכות דבינה, כי מלכות דתבונה היא ממש מלכות, בערך כללות בינה ותבונה יחד בפרצוף א', אבל המלכות דבינה עילאה היא בחי' גופא של כללות, והוא מקום החזה של ת"ת של כללות הפרצוף יחד דבינה ותבונה כנודע, ואינה מלכות ממש.

פנים מסבירות לענף כ"ב

גלגלתא, להיותם עתידים לצאת ממנו בסוד ד' המדרגות עסמ"ב, כמו שאומר שם הרב להדיא (בענף י' אות כ') וז"ל: והנה ג' אורות שבתוך אלו הנקודות הראשונים הם מתפשטים ומוציאים עד חשבון י', והם בחי' י' ספירות דעתיק, והנה הז' נקודות הנשארים מהי' נקודות הראשונים הם סוד א"א ואו"א וזו"ן וכו' עכ"ל. הרי שמבואר להדיא אשר בז"ת אלו שנשברו כלולים שם א"א או"א וזו"ן, באופן שלא יצא כי אם ג"ר דעתיק, ושאר עסמ"ב שהם או"א וזו"ן לא יצאו כלל, משום שלא היה תיקון קוים בגלגלתא, ולפיכך נשארו כלולים בגלגלתא ונחשבים בכלל שביה"כ כמ"ש היטב בענפים הבאים בע"ה.

והנה לפי האמור צריך להבין היטב דברי הרב בענף הקודם שאומר אשר בכל ה' הנקודות קרה מקרה שביה"כ, אשר ג"ר דכל נקודה נתקיימו וז"ת שבכל נקודה נשברו, שהוא תמוה וסותר לכאורה דבריו הנ"ל שבענף י', שאומר להדיא שלא יצא אלא ג"ר וז"ת דעתיק כנ"ל. ומלבד זה איך אפשר להאמר שיצאו עסמ"ב כאן, אם ז"ת דעתיק בעצמו לא יכלו לצאת בבחי' הזווג, כי לא היה שם תיקון קוים שה"ס המתקלא והזווג כנודע. **והענין** תבין עם המתבאר בענפים הקודמים, אשר אלו ה' הנקודות שיצאו מהעינים יצאו רק בבחי' הכלים לבד, ואחר כך נמשכו להם האורות מיסוד א"ק, כדברי הרב לעיל בענף י"ח עש"ה.

ועתה נבאר ענין שביה"כ שקרה בכל ז"ת דה' הנקודות ואפי' בז"ת דעתיק, מה שהרחיב הרב בביאורם בענף הקודם. וכבר נתבאר לעיל בפמ"ס בענף י' אות ג' אשר כל המדובר בע"ס דנקודים אינם בעסמ"ב החיצונים דב"ן, זולת בראש וגוף דפרצוף הפנימי דב"ן, שמתחילה יצאו ע"ס דראש בקומה שוה עד הכתר דכתר שנק' כח"ב זו"ן, ואפי' הנוקבא שבראש ג"כ קומתה שוה עד הכתר כמ"ש שם, והם נתקיימו. ואח"כ היתה המלכות שבראש צריכה להתפשט לע"ס כחבזו"ן דבחי' הגוף בסוד הסתכלות ב', והמה שנשברו. והוא משום שלא היה בהם בחי' תיקון קוים, שענין תיקון קוים לא נמשך רק עד הפה של הנקודים, דהיינו המלכות דראש כנ"ל בענפים הקודמים.

וכבר ידעת שהגוף דפרצוף הפנימי נק' גלגלתא, אשר מפרצוף הגלגלתא הזה נמשכות ויוצאות ד' המדרגות ע"ב ס"ג מ"ה וב"ן ומלבישות עליו מראשו עד סיומו. ולפיכך תבין בבירור אשר אלו ד' המדרגות עסמ"ב לא נגלו כלל בע"ס דנקודים, כי פרצוף הגלגלתא בעצמו לא היה לו תיקון קוין לבנינו עצמו, ומכ"ש שלא היה בו כח להוציא התולדות שלו שהם עסמ"ב כדברי הרב שם בענף י' עש"ה.

ונמצינו למדים אשר השבירה היתה בעיקר רק בז"ת דעתיק, דהיינו הנק' פרצוף גלגלתא, אמנם א"א או"א וזו"ן בהכרח שהם כלולים בפרצוף

ובפמ"ס. ולא עוד, כי גם הכלים הנמשכים מאור העינים, לא יצאו בבחי' כלים שלימים אלא רק בבחי' נקודות, כלומר אותם הנקודות והמ"ן אשר אח"כ בביאת האורות מיסוד דא"ק יהיו ראויים לזווג, ואז יושלמו הכלים בכל בחינתם הכלול בהם כמו שמדייק הרב לבאר בענף י"א אות ח' וז"ל: והנה כל נקודה ונקודה מהם צריך שתהיה כלולה מיוד נקודות פרטיות שבה, כדי שיעשו אח"כ כל אחד מהם בחי' פרצוף אחד כלול מי"ס וכו' עכ"ל עש"ה. והנך רואה שאפילו בג"ר דנקודים עדיין אין כלל בחי' י"ס בכל נקודה מהם, שעדיין אין בהם בחי' פרצוף כלל, אלא רק בחי' המ"ן שאח"כ כשיגיע אליהם האור מנה"י דא"ק, אז הג"ר יהיו ראויים להוציא י"ס מכל נקודה ונקודה שבהם, והיינו משום שיש בהם סוד תיקון הקוין, אמנם ב' נקודות התחתונות שהם הז"ת אינם ראויים להוציא י"ס מכל נקודה שבהם, והוא משום חסרון תיקון קוים כנ"ל.

והנה אח"כ כשהגיע אליהם האור דנה"י דא"ק, אז נעשה בהם הזיווג ויצאו ע"ס דראש שנק' כח"ב זו"ן בקומה שוה עד הכתר, ואז נמצא שכל נקודה ונקודה מאלו ה' נקודות שיצאו מעינים נתפשטו לי"ס דהיינו עד קומת כתר, והוא רק בסוד ע"ס דראש דהיינו מפה דראש ולמעלה, אמנם אח"כ כשהמלכות של ראש נתפשטה ממעלה למטה בסוד הסתכלות ב' כדי להוציא ע"ס דגופא, אז נשברו הכלים ונסתלקו האורות כנודע.

אמנם תדע אשר אלו ע"ס דראש, שהם ה' הנקודות כח"ב זו"ן המלבישים זה לזה בקומה שוה, יש עדיין להבחין

בהם בחי' ג' ראשים זה למטה מזה, שכבר הטבנו לבאר עינים בענפים הקודמים, שהמה נק' כתר חכמה בינה אשר בכל אחד מג' ראשים אלו יש בו ע"ס שקומתם שוה. וענין התחלקות זו כבר ידעת שהוא מכח התחלקות כל ראש לשנים מעינים ולמעלה וסוד אח"פ. ועיקר הראש שנקרא כתר המה עה"ס שמעינים ולמעלה, אמנם אח"פ דראש הנקודים המה נק' חו"ב, וגם המה מתחלקים לב' ראשים בסוד זווג פנימי וזווג חיצוני. שזווג הפנימי נק' או"א עילאין או אבא או חכמה, וע"ס דזווג חיצוני נק' ישסו"ת או אימא או בינה כמו שהארכנו באלה לעיל עש"ה. וזהו שאמרנו אשר אלו ע"ס דראש הנקודים הנק' כח"ב זו"ן המלבישים זה לזה בקומה שוה, נמצא עוד כל נקודה ונקודה מהם שנבחנת בסוד ג' ראשים: ראש הכתר ראש החכמה ראש הבינה, והיינו בהבחן דזיווג פנימי וחיצוני כאמור.

ובזה תבין היטב דברי הרב (בענף כ"א אות ל), דע"כ מחלק עה"ס דנקודים על ב' בחי', אשר בג"ר אומר שג"ר שלהם נתקיימו וז"ת שבהם נשברו, ובזו"ן אומר שנשבר כולו בין בפרטות ובין בכללות וז"ל: נמצא כי בין בג' נקודות הראשונות דכללות דב"ן ובין בב' נקודות האחרונות בכולם היה השבירה שוה. ויש הפרש כי בג' נקודות הראשונות יצאו גם הג"ר שבכל נקודה ונקודה ולא נשברו, אך ב' הנקודות התחתונות שהם כללות ז' מלכים לא יצאו ג"ר שבהם וכו' עכ"ל. והיינו כדאמרן אשר ענין ג' נקודות הראשונות שיצאו בג"ר וז"ת, הם בחי' ג' הראשים כתר חו"ב וישסו"ת שנק' ג"כ

לג' ראשים כח"ב או כתר או"א עי' וישסו"ת והם הג"ר שנתקיימו. והגוף דכאו"א מג' ראשים אלו ג"כ נשברו, והיינו דוקא בכמות שמלובשים מפה ולמטה. אמנם הגוף דעתיק דהיינו מבחי' גלגלתא ולמטה דפרצוף ב"ן הזה כולו נשבר, שלא היה בו שום זווג דתיקון קוים.

ומה שאומר הרב אשר בב' הנקודות התחתונות לא יצאו ג"ר שלהם, נמצינו למדים אשר בגמר התיקון גם המה עתידים לקנות הג"ר שלהם דהיינו ג' הראשים, והיינו מכח השפעת המלכות של כללות הראש דנקודים והבן זה היטב. **ולכאורה** יש להקשות על מה דכתוב ומפורש כאן שבב' הנקודות התחתונות לא יצאו הג"ר, ממ"ש בספר מבו"ש ש"ב ח"ג פ"ו וז"ל: **ונמצא כי מלבד מה שביארנו בשער הזה בענין השבעה מלכים בדרך כללות בי"ס השרשיות, הנה גם בכל פרצוף ופרצוף מאלו ה' פרצופין, אחר כל ג' ספירות הראשונות דפרצוף ההוא, היה בו ענין השבעה מלכים עכ"ל.** א"כ מבואר אשר גם בב' פרצופין האחרונים שהם זו"ן יצאו הג"ר שלהם ולא נשברו. ומצאתי קושיא זו בספר השמש להאלקי הרש"ש ז"ל בע"ח ש"ט פ"ו. ומתוך זה אומר שהרח"ו ז"ל חזר בו. **ובדברינו** הנ"ל אנו מוצאים אלו ואלו דא"ח, כי שם במבו"ש אין המדובר מבחי' ג' הראשים הנ"ל שיצאו זה למטה מזה, אלא מבחי' הה' נקודות כח"ב זו"ן דראש שיצאו ממטה למעלה, אשר אלו ה"פ יוצאים באמת ע"י הזווג דמ"ן בבת אחת בסוד הסת"א כנודע. ואח"כ מתפשטת המלכות של ראש

כח"ב, ובחי' הגוף דכל אחד ואחד מג' ראשים אלו נשבר. אמנם בחי' הראש דכאו"א נתקיים ודאי, שהרי כל ג' הראשים האלה נמצאים מבחי' הפה דכללות עה"ס דנקודים ולמעלה, אשר יש שם תיקון קוים, אמנם בחי' הז"ת שלהם שהוא מבחי' פה ולמטה דכאו"א מג' הראשים הנ"ל, כבר אין שם תיקון קוים וע"כ נשברו.

וזה שמדייק ואומר אך ב' הנקודות התחתונות שהם כללות ז' מלכים לא יצאו ג"ר שבהם עכ"ל. דהיינו שהם כללות הגוף דנקודים שמפה דנקודים ולמטה, אשר כללות ג' הראשים נחשבים להם כמו ראש אחד, ולפיכך לא יכלו הג"ר שלהם לצאת מחוסר תיקון קוין, כי אם היה בז' תחתונות תיקון קוים היו אותם ג' הראשים שישנם בראש מתגלים ג"כ בבחי' הגוף, שמפה דכללות הנקודים ולמטה. אשר המלכות שה"ס הפה של ראש מגלה בגוף כל מה שמלבשת בראש. וע"כ מתוך שמלכות של ראש מלבשתם עד הכתר עליון, נמצאת קומתה שוה כמו כל ג' הראשים הנ"ל, וע"כ היתה צריכה להתפשט בגוף ג"כ בבחי' ג' ראשים כח"ב, אמנם לא יכלה להתפשט משום החסרון דתיקון קוים וע"כ נשברו. ומבואר היטב אשר ב' הנקודות התחתונות שהם מפה של ראש דכללות עה"ס דנקודים ולמטה, לא יצאו ג' הראשים שלהם כלל, כי לא היה בהם זווג דתיקון קוים, כאמור.

והנה נתבאר שבאמת לא יצא כאן אלא ראש וגוף הפנימי דפרצוף ב"ן, דהיינו ג"ר וז"ת דעתיק דב"ן כדברי הרב לעיל בענף י' אשר הראש דעתיק בעצמו נבחן

הו"ק נשברו משום שלא היה שם זווג, וזה פשוט.

ונחזור לענינינו לבאר דברי הרב בענין ביטול אחורים דא"א, שכבר התחלנו בביאורם בענף כ' ע"ש. אמנם כדי להבין דבריו שבענף שלפנינו אשר רחבים מני ים, צריך אני להרחיב ביותר בהבנת הכותל דאב"א וענין חזרתם לפב"פ.

וז"ל הרב שם (בענף כ"ב אות ב') והנה בהיותם אב"א אין לזו"ן רק כותל א' לשניהם, וכותל א' לבד מפסיק בין שניהם ומשתמשים בכותל א', חצי כותל לז"א וחצי כותל לנוק', וכאשר אדם החזירם פב"פ ע"י מצות ומעשים הטובים, אז נגמר ונשלם אחור א' שלם לז"א ואחור א' שלם לנוק' וכו', כי אין יוצא מיסוד הבינה אלא חו"ג שמן החו"ב דז"א אינו יוצא רק הארה בעלמא וכו' עכ"ל עש"ה. וכדי להבין הדברים האלו על בוריין צריך שתזכור היטב כל מה שביארנו בפמ"ס שם, בענין דכר ונוקבא שנשרשו בב' הפרצופין פנימי וחיצון דב"ן, שיצאו מכח עליית המ"ן. כי עתה יבואו השלמתם של הדברים בע"ה.

ובמתבאר שם תבין היטב מה שז"א מוגדר בדברי הרב תמיד בבחי' חג"ת, ונוק' בבחי' נה"י. וכן בביאור ע"ס השורשיות של א"א, אומר שחג"ת דא"א המה ג' רישין דז"א, ונה"י דא"א המה ג' רישין דנוקבא, עש"ה. והנה נתבאר שם, אשר הן פרצוף הפנימי דב"ן שהוא שורש ז"א והן פרצוף החיצון שהוא שורש הנוקבא, הם שניהם רק מבחי' למטה מטבור דא"ק, וא"כ המה רק בחי' נה"י דע"ס השורשיות, אלא

לבחי' ע"ס דגופא, שה"ס ב' הנקודות התחתונות, שהם כללות הו' מלכים שנק' זו"ן או גופא דכללות הנקודות, והגוף הזה מיוחד בעיקר אל גופא דעתיק כנ"ל בענף י'. אמנם יש בו כללות ה"פ אלו וא"א וזו"ן, כדברי הרב שם, וכללות ה"פ אלו כולם נשברו כמ"ש שם, והמה נק' ה' בחי' ז"ת של ה' בחי' ג"ר דה"פ, באופן שכללות ע"ס דראש הנקודים ה"ס ה' בחי' ג"ר דא"א או"א וזו"ן, וכללות ז"ת דגוף הנקודים הם ה' בחי' ז"ת דא"א או"א וזו"ן, כדברי הרב המפורשים היטב לעיל בענף י'. ועליהם אומר הרב במבו"ש הנ"ל אשר בכל פרצוף ופרצוף מה"פ אחר שיצאו הג"ר היה בו ענין הו' מלכים, והזו"ן שבראש שקומתם עד הכתר, הם שנחשבים כאן לג"ר דז"א. והבן היטב.

אמנם כאן הוא מדבר בג' ראשים היוצאים בזה אחר זה, כי בפירוש אומר שמתחילה יצא הכתר בג"ר וז"ת ואח"כ החכמה בג"ר וז"ת וכו', וא"כ בהכרח שאינו מדבר מאותם ה"פ שקומתם שוה, להיות שהמה יוצאים בבת אחת ע"י האו"ח העולה מהמלכות ממטה למעלה, ומשוה לקומתם דכל ה' הפרצופין כח"ב זו"ן לקומת כתר, וא"כ המה יוצאים בבת אחת, ומהם אינו עוסק כאן כלל, זולת מג' הראשים היוצאים זה למטה מזה, אשר ההבחן שלהם אינו כלל ע"פ עה"ס דכח"ב זו"ן, אלא ע"פ ב' הזווגים פנימי וחיצוני, שבזה יש באותם ה"פ כח"ב זו"ן דראש ג' פעמים ע"ס כנ"ל. והגוף שמפה ולמטה שאין שם זווג דתיקון קוים, ודאי שלא היה שם בחי' ג"ר כלל, כי אפי'

סוף, יהיה זה רק מצד שורש הב', אמנם הכלים מיוחסים בעיקר לשורש הא', שהמה בחי' תוך וחג"ת, אלא שאינם מאירים וע"כ מכונים בשם אחורים. ועין

היטב בפנים מאירות דף רמ"ה ד"ה ובוה.

והנה נתבאר ב' הצדדים שבכל מדרגה, שצד הפנים נמשך מאור העינים, שבוה אין באח"פ אלא כלים דפנים מחג"ת דגופא, אמנם כלים דאחורים יש לו ודאי מצד שורש הא'. וכן בתוך יש כלים דפנים מנה"י וכלים דאחורים מחג"ת. ובסוף נמצא אחורים בלי פנים כלל.

והנה לפי"ז נבין ההבחן מבין אחורים דזכר לאחורים דנוק', דכבר ידעת

שהזכר שהראש שלו ה"ס חג"ת, וא"כ האחורים שלו ה"ס אחורי חב"ד כמבואר לעיל. והנוק' שה"ס נה"י ואין לה ממעלה מטבור כלום זולת בחי' שיפולי דחג"ת שה"ס מלכות דעליון המתלבשת ובאה למקום התחתון שמזה נעשים לה כלים דפנים, לפיכך יהיו הכלים דאחורים שלה רק מבחי' חג"ת לבד. והנה נתבאר שכלים דאחורי הזכר ה"ס חב"ד וכלים דאחורי הנוק' ה"ס חג"ת.

וצריך שתדע סוד האחורים הנמצא בפרצוף שהוא בחי' החסרון שבפרצוף, כלומר שאם לא היו בו אחוריים אלו לא היה בו שום חסרון. והטעם הוא משום שהכלים ההם ריקנים מן האורות המיוחסים להם ואינם נהנים מאור הנכרי להם, ולפיכך צריכים להבחנה יתירה באחוריים דכל פרצוף לידע בדיוק מאיזה בחי' הוא נמשך, כי בנוקבא שאין לה אחוריים דחב"ד אין אור דחב"ד חסר לה ולא כלום ואור חג"ת

שהפנימי נמשך ועולה לאח"פ דחג"ת דא"ק עד למטה מעינים דפרצוף החג"ת, אמנם החיצון שהוא שורש הנוקבא אינו זו ממקומו עש"ה.

ומתוך העליה הזו דפרצוף הפנימי, בזמן צמצום נה"י דא"ק אל חג"ת דא"ק, קנה לתוכו בחי' החג"ת דע"ס השורשיות, וע"כ נבחן כל דבר שיש לו גם בחי' חג"ת משורשו. אמנם הנוקבא ששורשה מב"ן החיצון אשר מעולם אינו יכול להתעלות למעלה מטבור ע"כ אין לה כלל בחי' חג"ת משורשה, אשר משום זה נבחנת כל נוק' שאין לה רק נה"י לבד משורשה, וזכור זאת לכל המקומות והבן היטב.

וכבר ידעת שמכח עליית המ"ן לנקבי עינים, נעשה צד אחור וצד פנים בכל פרצוף, משום שמכח שורש הא' הקדום למ"ן נמצא בכל פרצוף רת"ס בשלימות, והמה סוד עה"ס בבחי' הכלים דכל פרצוף. אמנם האורות וגם התיקונים דכלים אינם נמשכים אלא משורש הב' דהיינו מבחי' אור העינים והמה אינם מאירים בסוף של הפרצוף, כי כל רת"ס דאור העינים נשלמים למעלה מטבור, משום שע"ס דראש נבחנים מעינים ולמעלה וע"ס דתוך נבחנים באח"פ וע"ס דסיום וסוף נבחנים מפה עד הטבור.

ולפיכך נמצא בתוך דכל פרצוף שיש בו אחורים של הראש, כי אח"פ שנעשו לבחי' תוך מצד האור דשורש הב', דהיינו מאור העינים שע"י מ"ן, הרי המה בחי' כלים דראש ממש מצד שורש הא' אלא שאינם מאירים. ועד"ז בסוף דכל פרצוף יש בו בחי' אחוריים של התוך, כי מפה עד הטבור שנעשה לבחי'

וזה אמרו שהוא בחי' חו"ג שלוקחים או"א מן הכתר שהוא א"א כדי להחזירם פב"פ, שבהיותם לוקחים האו"ח ממלכות דכתר היורד מנקבי עינים ולמטה לאח"פ הרי המה מקבלים בזה בחי' נה"י דכתר ובחי"ד שלו, ונה"י אלו מתלבשים בראש הב' הזה, אשר בזה כחם יפה לחזור אח"כ לבחי' פב"פ.

וזה אמרו שענין אחורים דאו"א הוא על בחי' חו"ג המגדילים האחורים ומחזירם פב"פ עכ"ל. והיינו בחי' נה"י דכתר שנתלבש בהם, שהוא בחי' או"ח היורד ממעלה למטה שנק' חו"ג, שבזה משיגים לנקודה דבחי"ד שראויה למוחין דג"ר ופב"פ כמ"ש בפמ"א ענף כ' אות א'. וצריך שתזכור בכל המשך הדרושים דשביה"כ, מה שנתבאר היטב בענפים הקודמים ובפתיחה, אשר בהבחן הכלים כל העב ביותר הוא משובח ביותר וכל הזך מחבירו הוא גרוע, כי בכלים דבחי"ד היותר עבים נמשך בהם קומת כתר ובבחי"ג רק קומת חכמה ובבחי"ב רק קומת בינה וכו' עש"ה. והנה נתבאר סוד אחורים דאו"א, שה"ס השגת בחי"ד במסך שלהם שזה כל מעלתם ושבתם. אמנם אין מעלה זו משלהם עצמם, רק שמשיגים זה ע"י התלבשות נה"י דכתר. והמשך בענף הסמוך.

הוא שחסר לה. והדבר משום שיש לו אחוריים דחב"ד בבנינו, הרי הוא נבחן ג"כ לבעל חסרון מהאור ההוא. והבן היטב. ומקודם צריכים להבין היטב האחורים דחו"ב ואז נדע להבחין גם כן באחורים דזו"נ. וכבר נתבאר לעיל בפמ"א ענף כ' אות א' ד"ה הקדמת פב"פ אשר סוד הגדלות ופב"פ, אינם מתגלים זולת על מסך וכותל דבחי"ד, וכל עוד שהיא נעלמת בבחי"ב נמצא הפרצוף בבחי' קטנות ואב"א עש"ה. וז"ל הרב שם ענף כ' אות ה' והנה מה שכתבנו שנפלו האחורים דאו"א, הוא על בחי' חו"ג המגדילים האחורים ומחזירם פב"פ, והוא בחי' חו"ג שלוקחים או"א מן הכתר שהוא א"א כדי להחזירם פב"פ, כי גם באו"א היה בהם בחי' אב"א עכ"ל.

פירוש הדברים. כי זה הכלל, שאין עלית הנקודה דבחי"ד למ"ן אלא לראש הא' היוצא מנקבי עינים ולמעלה שנק' כתר, אמנם בראש הב' דהיינו אח"פ שנק' חו"ב, נמצאת הנקודה דבחי"ד נעלמת בבחי"ב ואינה ניכרת שם כלל ועיקר, כמ"ש הרב לעיל בענף י"ד דה"ת נגלה בעינים ויה"ו באח"פ עש"ה. אשר לפי"ז אינה ראויה כלל לבחי' פב"פ וגדלות לסבת החסרון דבחי"ד.